

To af udvalgets spørgsmål til socialministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål nr. 3:

Der ønskes en redegørelse - år for år fra 1980 til 1998 - for antallet af tilkendte førtidspensioner samt en redegørelse for de strukturelle ændringer, som har haft betydning for tilkendelse af førtidspension gennem disse år.

Svar:

Før indførelsen af "førtidspension" fandtes en bred vifte af pensionsordninger for personer, der var yngre end den normale folkepensionsalder på 67 år, men som ikke eller kun i meget begrænset omfang havde arbejdsmarkedstilknytning. Ved førtidspensionsreformen, der trådte i kraft 1. januar 1984, ophævedes de hidtil eksisterende former for førtidige sociale pensioner. Det er derfor vanskeligt at sammenligne antallet af personer, der fik tilkendt en førtidig social pension før 1984, med antallet af personer, der har fået tilkendt førtidspension efter 1984, da reformen i 1984 danner et socialpolitisk brud i udviklingen af førtidige pensionsformer. Herudover er der tale om et brud med de hidtidige statistiske opgørelsesmetoder.

Indtil 1984 opgjorde Danmarks Statistik det årlige antal tilkendelser af invalidepension, førtidig folkepension og enkepension. I 1979, 1980 og 1982 lå det årlige antal tilkendelser af de tre pensionsformer på 17.000-18.000. I 1981 var antallet af tilkendelser dog kun ca. 16.000. I 1983 steg antallet af tilkendelser til lidt over 19.000.

Disse tal er ikke umiddelbart sammenlignelige med tilkendelserne af førtidspension efter 1984, bl.a. fordi hustrutillæg og almindelig folkepension til enlige kvinder over 62 år ikke indgik i opgørelsen.

Tilkendelser af førtidspension 1984-1997

	Under 60 år	Over 60 år	I alt
1984	19.200	6.800	25.900
1985	20.600	7.700	28.300
1986	20.800	7.300	28.200
1987	20.400	8.200	28.600
1988	21.900	8.800	30.600
1989	21.000	7.600	28.600
1990	20.700	6.800	27.500
1991	22.400	6.300	28.700
1992	21.200	6.000	27.200
1993	18.900	4.500	23.500
1994	20.900	4.200	25.200
1995	20.800	3.500	24.300
1996	19.700	3.500	23.100
1997	18.900	3.000	21.900

Anm. Før 1995 blev antallet af tilkendelser opgjort for nye ansøgere. Efter 1995 opgøres antallet af tilkendelser til personer uden pension.

Antallet af tilkendelser af førtidspension lå omkring 28.000 om året fra førtidspensionsreformen i 1984 til 1992. Herefter faldt antallet af tilkendelser til omkring 22-23.000 årligt. I 1994 og til dels 1995 blev der tilkendt ekstraordinært mange højeste førtidspensioner p.g.a. loven om pensionsudbetaling på institutioner. I 1998 kendes kun tilkendelserne for de første to kvartaler af året. Det tyder på, at det samlede antal tilkendelser kommer under 20.000 i 1998.

Det faldende antal tilkendelser efter 1992 skyldes næsten udelukkende et fald i tilkendelser til personer over 60 år. I 1980'erne blev der tilkendt 7-8.000 førtidspensioner til denne aldersgruppe. Dette tal er faldet til 3.000 i 1997. Det vurderes, at faldet skyldes, at en større del af befolkningen i de senere år har udnyttet muligheden for at gå på efterløn og overgangsydelse, og dermed er presset på førtidspension aftaget. Der foreligger ikke undersøgelser, som dokumenterer denne sammenhæng.